

kdo zahteval za farške kuharice penzijo, potem bi pač vsi spodnještajerski klerikalci kričali: „Le, dajmo, le dajmo za „prijateljice“ naših črnih — volinih agentov!“

Pobiranje med kmeti. Duhovniki vsako leto pobirajo med kmeti različne pridelke, a vendar dobijo dovolj plačila za svoje malo delo od države in je zbirca že skoraj povsodi spreračunjena v denarje. Konjedercom (sintarom) pa, kateri imajo težavno in gotovo neljubo delo, se zbiranje krme i. t. d. zabranjuje. Kmet, daj raje imenovanim, kakor pa farju!

Dohtorji in duhovniki. Neki prijatelj našega lista nam piše med drugim to-le: „Že več let imam opraviti z dohtorji in farji, zatoraj jih vse prav dobro poznam in tudi imam najbrž pravo sodbo o njih. Tudi med tema dvema stanovoma se najdejo pošteni ljudi od pet do glave, tudi med njimi so zares najti gospodje, kateri nas kmete ljubijo. Tako imamo mi prav pridnega gospoda župnika, kateri že živi nad 30 let med nami. On nam je, da se tako izrazim, nekak oče! Vsaki čas ima dober svet ali dober nauk za nas. Ljubeznivega starčka vsi ljubimo, a on nam prav goreče povrača našo ljubezen. Nekoč sem imel tudi z nekim dohtarjem opraviti, i njega sem spoznal kot blagega moža. Bil je ta dohtar — sicer Nemec — za mene Slovenca prav izvrsten zagovornik in mi ni nič kaj mnogo za to računil. Moral sem nekaj plačati, a dal sem rad, ker mi je bilo pomagano. To ti pišem, dragi „Štajerc“, kot tvoj prijatelj in naprednjak. J. P.“ (Opomba uredništva: Dragi J. P. priobčili smo Vaše pismo, ker se nam tako nekako zdi, da nas niste prav razumeli. To pa smo storili tem raji, ker hočemo zabraniti, da bi se to zgodilo še drugod! Vedite, da mi nismo bili nikdar proti pravemu dušnemu pastirju, toraj proti takemu, kakor ga Vi omenite. Nikdar tudi nismo bili proti poštnemu stanu „dohtarjev“ sploh. Ako pa bičamo in tam izrazke teh stanov, ako krtačimo brezmačajne farje, ako udrihamo po takih „dohtarjih“, ki zares kmeta samo gulijo, potem je to storjeno samo kmetu v prid! Mislimo, da ste nas razumeli? Z Bogom!)

Našim cenjenim odjemalcem! Vse tiste, ki še imajo plačati zaostanek, uljudno prosimo, da nam pošljejo dolžno nam svoto, ker bi jim drugače morali pošiljatev lista ustaviti. Toda brez zamere! Z Bogom!

Zunanje novice.

Revolucija na Hrvaškem. Plameni silnega upora na Hrvaškem švigajo vedno višje in višje. Ječe, izjemno stanje, nagli sod, vislice obešena trupla in s krvjo nasitenà zemlja, to so izrazi madžarske pravičnosti, madžarske kulture, sezidane v dolgih stoletjih. Dobro je, da nastopa ta madžarska kultura črno sedaj v časih pogodbenih razprav, v časih, ko se zanima naša zunanja politika za zmešnjave na Balkanu. Na tisoče ljudi že tiči po ječah in še ni konec aretovanja. V Zagrebu že ni hiše, iz katere bi bil kdo v ječi. In vedno še letajo banovi (ban

je na Hrvaškem cesarjev namestnih [deželni predsednik]) biriči po noči in po dnevi po hišah in vlačijo največkrat popolnoma nedolžne ljudi v zapor. Banovi ljudje bi radi narodovo nevoljo odvrnili od bana in jo osvedočili nad Madjare. V ta namen hodijo med Hrvate in govorijo, da ban ni ničesar kriv, samo Madjari so krivi in da bi bilo treba nad Madjare udariti. Tako mislijo, da se jim bode posrečilo madžarski narod proti Hrvatom dvigniti in rešiti bana. Hrvatje seveda pa si nočejo na te limanice vستي. V Zagrebu stanujoči Madjari imajo svoj naroden dom na Zrinjskem trgu, a tam ni bila ne ena šipa razbita. V hrvaškem Primorju so se zopet vršili veliki nemiri, tako v Karlobagu, v Dragi, kje so ljudje že začeli razdirjati železniško progo in jih je moralo vojaštvo razgnati — v Hreljinu in v Zlobinu, kjer je tudi moralo priti vojaštvo na pomoč, ker je narod razdiral železniško progo. V Spletu je velika množica Hrvatov zahtevala, da se mora s parnika „Zagreb“ odstraniti madžarska zastava. Neki potnik je zastavo snel in jo vrgel med množico, ki jo je raztrgala. Iz Dubrovnika so škof, razne korporacije in ženstvo brzojavno prosili cesarja, naj odredi kar treba, da nastanejo na Hrvaškem druge razmere. V Zagrebu so včeraj teden ljudje madžarskega poslanca dohtarja Tomasicha na cesti opljuvali. Vse te nemire je zakrivil ban Khuen Hedervary, a bili so že davno v ljudstvu zreli za izbruh, ker izvirajo iz glada in političnega zatiranja Hrvatov. Ogri so pač brezsrčni napram vsem drugim narodom. Tudi Nemci, ki žive med Ogri imajo od njih mnogo trpeti. Tako je bilo v prejšnjem tednu v Križovacu ustreljenih čez 40 kmetov. Več jih je bilo obešenih. Bog daj, da bi vladal na Hrvaškem zopet mir, Bog daj, da bi se stališče ubogim kmetom in teptanemu ljudstvu zboljšalo!

Nadškof Kohn. Olumučki nadškof Kohn, je pač imel čast čitati svoje ime v skoraj vseh avstrijskih časopisih. Seveda v klerikalnih ne, ker ti ne smejo resnice pisati. Sicer ta katoliški nadškof ni vreden, da bi se bavili na dalje z njim, a vendar hočemo, da bodejo bralci „Štajerca“ tudi o njem kaj zvedeli, njemu posvetiti par vrstic. Kdo je ta nadškof? Kohn je nadškof, kateri ima na leto več sto tisoč kron dohodka, on je tisti nadškof, kateri ima posestvo, ki je na milijone vredno, on pa je tudi tisti nadškof, ki je pred kratkim par siromakov, kateri so v njegovem gozdu pobirali suhe veje, ki niso imele morda vse vkup niti par krajcarjev vrednosti, izročil sodniji, češ, kaznujte te tolovaje, ki so meni — „siromaškemu“ nadškofu za par krajcarjev škode napravili. Farški žep in konjsko črevo, kedaj bodeta polna?

Srečen mož. Pač vsakdo med nami pozna vrečico (žaklec), s katero hodijo mežnarji pri vsaki maši po naših cerkvah ter jo pomolijo vernikom. Navadno je to lična torbica iz rudečega žameta na dolgem drogu. Na Nemškem pa so nekateri kraji, kjer te „bisagice“ ne poznajo. Tako je prišel, kakor poroča magdeburski list, iz goratih krajev neki stari delavec obiskat svojega brata v Heiligenhafen. Šel je seveda tudi k maši in tam je videl, kako je prišel mežnar

z neko rudečo rečjo na palici, ter jo vsakomur pod nos pomolel. V njegovi bližini so vsi moški odkimali in mežnar je šel dalje. Ko je tudi temu tujcu stvar pomolel pod nos, odkimal je tudi on rekoč: „Moja kapa tudi ni!“ Srečen mož ni poznal torbice in je mislil, da nosi mežnar zgubljeno kapo okoli!

Koliko premoženja imajo Rothšildi. Preračunilo se je, da znaša premoženje vseh Rothšildov križem sveta najmanj 10 milijardov frankov t. j. deset tisoč milijonov! V srebru bi tega bilo 50 milijonov kilogramov, v zlatu 3 milijone 225 tisoč kilogramov; v papirju po 1000 frankov 17.800 kilogramov, v papirju po 100 frankov 115.000 kilogramov. Za prenašanje tega ogromnega zneska — recimo, da zamore mož nesti 100 kilogramov — potrebovalo bi se 180 mož samo za papirnati denar po 1000 frankov, 1500 mož za denar po 100 frankov, 32 tisoč 250 mož za nosenje denarja v zlatu in 500 tisoč mož za nosenje v srebru! Ljudje božji, kje je denar? Ni čudo, da Rothšildi vse vladajo, ni čudo, da imajo judje vse v rokah in da je vsem gorje radi judov. Eden teh Rothšildov napravlja sedaj zbirko (razstavo) — bolh. Spravil je skupaj teh lepih živalic že nad 10 tisoč. Ljudstvo pa umira lakote.

Samomorilci v živalstvu. Da so tudi med živalimi samomorilci, ve vsakdor. Konji in govedo beže v goreč hlev, večče obletavajo luč tudi še potem, ko so si že napol osmodile peruti, dokler ne zgore. Vjet ptič se zaletuje čestokrat ob kletko, dokler se ne ubije. Zaprti vodni kos si izvoli smrt vsled lakote ter ne zavžije niti najboljše hrane. Najbolj značilen samomor je pri škorpionu. Že v starem veku je bilo znano, da se škorpion med gorečim ogljem zabode z lastnim želom ter pogine. Novejši naravoslovci so o tem dvomili, zato so se nekateri angleški učenjaki hoteli sami prepričati. Tako pripoveduje angleški učenjak Biddie, da mu je prinesel neko jutro sluga velikega škorpionja, ki se je zamudil po ponočnih sprehodih ter se pozabil skriti. Poveznil je nanj stekleno obločnico ter jo postavil na solnce. Svetloba in gorkota sta bili škorpionu nevšečni. Sedaj se je spomnil Biddie na pravljico o škorpionovem samomoru, prinesel povekšalno steklo, ga nastavil na ob solnčeno škorpionovo stekleno hišico ter napeljal žarke prav na škorpionov hrbet. Takoj je začel škorpion ves besen tekati po prostoru ter togotno sikati. Hipoma pa privzdigne rep ter si zasadi želo parkrat v hrbet in glavo. Iz rane je pritekla neka tekočina in v par minutah je bil škorpion mrtev.

Gospodarske stvari.

Prašičje uši se najložje odpravijo, ako se ušiva mesta dobro in večkrat na dan drgnejo z močno tobakove vodo. Vsaka od tobakove vode zmočena uš takoj pogine, ne tako pa gnide; zato je to sredstvo čez kakih pet dni ponoviti, da se uničijo še uši, ki se iz gnid izležejo.

Krvna ušica. Na nekterih krajih se je zadnja leta na sadnem drevju pokazala že v veliki množini

krvna ušica. Da se pokonča, vzame se en lonec in vedano v tega se vlije 10 dek petroleja in ta se zmeša s odstavljeno pol litrom vroče vode, potem se z mehkim čopkom je to napadene debela in veje namažejo. Uspeh je velikanski primeri. Tudi za visoko drevje je ta pripomoček na ta kvajo. — način dobro rabiti. V primerno posodo se vlije namreč en liter petroleja in s petimi litri vroče vode Barthold dobro pomeša in potem, ko je hladno, se z brizgalno nico drevje poškropi in krvna ušica se ne bode več mazilne prikazala. Treba je samo skusiti. Uspeh je siguren pisarno

Odstavljenje žrebet. Kakor hitro začno žrebeti št. 20 jemati seno ali travo in pokažejo željo po čvrsti hrani, morajo dobivati po malo ovsa (v prvem času najbolj strtega) in tudi drobnega sena. Kolikor bolj raslo žrebe in kolikor več slasti kaže, treba mu je razdeliti merno dajati tudi več ovsa in sicer v deležih 2½ do 3 kg, zraven pa po 5 do 6 kg sena. Čeprab starejše žrebe uživa slamo, korenje itd., mu vendar ne smemo dajati nič manj ovsa, vsaj v prvem letu ne. Ako žrebe že med sesanjem dobiva primerno množino ovsa, se vedno bolj odvaja materinega mleka in si s tem odstavljanje močno olajša. Oves, ki ga že zgodaj dajemo mladi živali, jo tudi krepi. Po pravici pravimo: „Oves daje kostem trdost, mišicam in kitam pa moč“. Na vprašanje, koliko časa naj žrebe sesa, se da odgovoriti le v obče in sicer tako-le: Če je žrebe močno in je med sesanjem dobivalo primerno postranske hrane si v 13 do 15 tednih opomore toliko, da mu smemo popolnoma odtegniti materino mleko; če pa je žrebe slabotno, naj pa dalje sesa seveda, če daljše sesanje ne slabi preveč kobile. Vse kakor pa je treba skrbeti, da odstavljen žrebe ne peša. Če bi bilo treba, moramo poleg sena in ovsa dajati vsak dan še po 5 do 6 litrov kravjega mleka svežega, kakor ga namolžemo. Zato se pa tudi priporoča, da žrebeta že med sesanjem vadimo na kravje mleko. Kolikor rajši se odstavljen žrebe loči od svoje matere, toliko bolje je. Kjer je mogoče, naj se dena na tak kraj, da ne bo slišalo razgetajoče matere. Če to ni mogoče, bo žrebe še dolgo hrepenelo po svoji materi, kar nikakor ni dobro za njegov razvoj. Hlev za žrebeta ne sme biti temen in vlažen, temveč zmerno svetel in suh. Razen tega pa mora biti takoj napravljen, da se žrebe v njem lahko prosto sprehaja. Odstavljenega žrebeta ne smemo privezati, ker bi to prav neugodno vplivalo na razvijanje udov; privezani žrebe lahko postane neokretno in hromo. Kjer je mogoče, naj bo zraven hleva tekališče, in čeprav je le toliko, da se žival more nekoliko prosto v svežem zraku gibati. Nikakor pa zato niso spodobna gnojišča, kajti gnojišče je brez trdnih tal, ki jih mora imeti tekališče; pa tudi čistega, svežega zraka ni tu, ki tako zelo ugaja mladim živalim. O prostem gibanju žrebet v svežem zraku bodi tu še omenjeno, da morajo žrebeta na vsak način imeti priliko, da rabijo svoje ude, jih urijo in pravilno razvijajo. Premikanje v svežem zraku utrdi žrebetom zdravje, pospešuje jim razvoj sopil, dela globokejšo prsi in žrebeta sploh utrjuje. Le tedaj, če se žrebe vsak dan zadostno premika na prostem, more porabiti prej po